

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XIII. Innocentius III. Archiepiscopo (a) Pisan.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

parentum in nuptiis filiorum agemus in cap. 1. de
despons. impub.

confensisset, non posset eam licite repetere, ut probaui supra in cap. 1. ex quo commentario præsens
petendum est.

(d) Concessit ad tempus.] Aliàs si in perpetuum

CAPUT XII.

(a) Idem.

Placet nobis, & tuam prudentiam commendamus, quòd in causis dubiis Sedis Apostolicæ consilium requiris. Licet enim præditus sis scientiâ litterarum, ad matrem tuam Rom. Ecclesiâ idcirco deuotè recurris, ut habitâ, super quo dubitas, responsione condignâ, quam in similibus seruare formam debeas, euidenter agnoscas. Per dil. autem filium W. Decanum Cathalaun. Apostolatum nostrum sollicitudo tua consuluit, utrum mulier, quæ credens (b) mortuum maritum, habitum religionis assumpsit, & eo reuerso, de monasterio (c) educa fuit, post obitum viri sit ad obseruantiam regulæ compellenda? Super quo disc. tuæ sic respondemus, quod licet votum ejus non tenuerit usquequaque, eatenus tamen fuit obligatorium, quatenus se poterat obligare: promisit enim intrando monasterium, se non exacturam carnis debitum, quod erat in potestate ipsius; redire uero ad seculum, in ejus potestate non erat, sed in potestate mariti: & ideo quantum ad ipsam tenuit votum, quod post viri obitum tenere non desit, cum ad eum casum redierit, à quo poterat efficax habere principium. Consultius itaque dicimus, & ei congruentius ad salutem, prædecessoris enim felicitatis memoriæ Alexandri (d) Papæ vestigia imitantes, ut uanitatibus seculis derelictis, ad monasterium redeat, ubi bonâ ducta intentione professionem fecit, & habitum religionis accepit. Si uero ad hoc induci non poterit, in uitam ipsam credimus non cogendam.

NOTÆ.

1. (a) [Dem.] Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 4. sed nec in ea exprimitur Prælatus, cui rescribat Pontifex, & forsitan scripsit Episcopo Cathalaunenfi, de qua Ecclesiâ egi in cap. 57. de elect.

(b) Mortuum maritum.] Et per consequens cum falsa causa, argum. final. ff. de hered. instit.

2. (c) Educa.] Per maritum, qui jure eam repetebat, ex traditis in cap. 1. hoc tit. unde cum professio nulla esset ex defectu consensus viri, ideo Cælestinus ait, defuncto viro monendam eam esse, non cogendam, ut ad monasterium reuertatur; quoad castitatem uero promissam tenetur soluto matrimonio eam seruare, quia renuncians juri proprio, eam promittere valebat. Basilius lib. 9. de matrim. cap. 11. & lib. 10. cap.

final. probaui in cap. quidam 3. hoc tit. ubi textum hunc exposui.

(b) Alexand. III.] Relati in cap. 1. hoc tit. Nec huic constitutioni aduersatur P. Blesensis epistol. 19. ubi uxor, quæ falso rumore decepta, & mortuum uirum existimans, professionem in monasterio emisit, & reuerso marito egredi coacta fuerat, mortuo ipso viro non cogitur redire ad monasterium, ex ipsius Blesensis sententia; immò alteri nubere potest. Nam id accipiendum est, quando votum castitatis emisit, cum habita consideratione ad uitam, & professionem regularem; quia tunc cum professio ipsa nulla sit, deficiente consensu ipsius viri, non solum eo defuncto ad religionem redire non cogitur, uerum & ad secundas nuptias transire ualet, juxta adducta supra in capite 3.

CAPUT XIII.

Innocentius III. Archiepiscopo (a) Pisan.

AD Apost. Sed. Et infra: Cum autem vir & uxor una caro sint per copulam conjugalem effecti, nec una pars uerti possit ad Dominum, & altera in seculo remanere, profectò non est alter conjugum recipiendus ad obseruantiam regularem, nisi reliquus perpetuam continentiam repromittat: nec uitam quoque debet mutare, nisi fortè ejus ætatis sit, ut sine suspitione incontinentiæ ualeat in seculo remanere.

(a) P[ro]p[ter] [I]n] Præsentem inscriptionem, & inte-

gram textus retuli, & exposui in c. ad nostram. de ve-
gal. & commentarium hujus textus dedi in cap. 1.
cap. cum sis, hoc tit.

CAPUT XIV.

Idem (a) Lugdun. Archiepiscopo.

EX parte tua nostris est auribus intimatum, quod cum quædam mulier dicecesana tua (b) velum viduitatis coram duobus Abbatibus assumpsisset, benedictione solenni cum celebratione Missæ, ac Litaniam, sicut debuit, accedente, postmodum quidam nobilis, qui sex mensibus antè proponebat se mulierem ipsam mediantibus (c) internunciis per verba de præsentibus, (d) arrætiam interpositâ desponsasse, audito quod mulier ipsa velum assumpsisset, misit ad eam, ut desponsationem factam carnalis copula sequeretur. Tu verò postquam fuit ad tuam audientiam res perlata, inhibere, curasti, ne ante discussionem negotii se carnaliter commiserent: postmodum muliere ipsâ in tua præsentia constitutâ, quævisisti utrum consensisset in illum, & quare ab illo quereretur separari. At illa se in illum consensisse confessâ, dixit quod audierat eum esse leprâ (e) percussum, & ob hoc eus fuerat abominata complexus. Cum autem postmodum per testes idoneos tibi fuisset plenior facta fides, quod ante susceptionem veli mutuo intervenerat inter ipsos per verba de præsentibus consensus, Sed. duxisti Ap. consulendam, utrum veli suscepcio impediat matrimonium inter ipsos. Nos autem inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod etsi possit non inconsultè videri, quod ex quo matrimonium inter personas legitimas per verba de præsentibus contrahitur, illis viventibus in nullo possit casu dissolvi, ut vivente relicto, alter ad secunda vota transmigraret, etiam si unus fidelium, inter quos est ratum conjugium, fieret hæreticus, & nollet permanere cum altero sine contumelia Creatoris; nisi fortè secus fieret ex revelatione divina, quæ superat omnem legem, sicut à quibusdam Sanctis legitur esse factum. Nos autem à præd. nostrorum vestigiis in hoc articulo subito declinare nolentes, qui respondere consulti, quod antequam matrimonium sit per carnalem copulam consummatum, licet alteri conjugum, relicto etiam inconsulto, ad religionem transire, in quo quod reliquum ex tunc legitime poterit alteri copulari; hoc ipsum tibi consulimus observandum in articulo prænotato, quamvis falsa sit (f) causa, propter quam ad susceptionem veli prædicta mulier est inducta, cum sine qualibet tali causa id ipsum religionis obtentu facere potuisset. Porro licet prædicta mulier videatur in veli susceptione religionis habitum assumpsisse, sit tamen vel in (g) domo propria permanere, quasi propositum castitatis in seculo servatura, nihilominus consummandum est matrimonium jam contractum, nisi se voto adstrinxerit ad observantiam regularem, in quo casu compelli potest, ut relicto seculo, religionis propositum exequatur.

NOTÆ.

- I. (a) [Ugdunensib.] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 1. De Ecclesia Lugdun. plura adduxi in cap. 25. de rescript.
(b) Velum viduitatis. De quo plura adduximus in cap. vidua 4. de regul.
(c) Mediantibus internunciis. Notissimum est, inter absentes matrimonium contrahi posse, cap. final. de procurat. lib. 6. cap. veniens 5. qui clerici vel vor. l. mulierem 5. ff. de ritu nupt. Illustrant Sanchez lib. 2. de matrim. disputat. 11. Bafiliius eodem tract. lib. 1. cap. 10. P. Gregorius lib. 1. partit. final. 12. cap. final. Arias à Mela lib. 3. var. cap. 43. licet enim alia sacramenta corporalem præsentiam exigant, cap. multi 94. 1. quest. 1. tamen cum matrimonium sit contractus elevatus ad esse sacramenti, & inter absentes contractus celebrari valeant, l. sed & socius 17. §. 1. ff. pro socio, l. 6. ff. de lege commissoria, inde

matrimonium inter absentes contrahi valet, ut latius proferequitur Petrus Bajo Arroyo in dicit. cap. finali.

(d) Arræt. Quod signum magnum est celebrati matrimonii, cap. tenor, c. lator, de rejudic. c. finali ubi dicemus, de despons. impub. c. nostrates. c. femina 30. q. 5. nam sicut ad firmandos contractus civiles arrætia intercedit, l. quod sepe 35. ff. de contrahend. emptio. l. ex empto 11. §. is qui vna, ff. de alimont. empti, l. cunctunque 5. §. item, ff. de institut. l. 2. C. quando liceat ab emptione. l. ex arræti 3. C. de action. empti, l. 2. §. Sabinus, ff. pro emptore: illustrant pluribus relatis D. Nicolaus à Castro in §. 1. de emptio. & vendit. D. Josephus de Retes lib. 2. opusc. cap. 1. Osvaldus lib. 13. comment. Donel. lit. Z. Sic etiam in matrimonio archa traditur, cujus ritus alias rationes debimus in cap. final. de despons. impub.

(e) Leprâ percussum. Unde constat, uxorem velura sibi imposuisse, quia existimabat lepram divortii